

ALEX MARINESCU

ORAȘUL VISELOR

Cărtea Românească
EDUCAȚIONAL

Prolog.....	9
Jurnalul Arhitectului	14
Regina Ielelor.....	20
Labirintul	31
Jurnalul Nemuritorului Partea I.....	38
Elevație	73
Prima iubire	80
Povești din vis	91
Zborul	99
Alb și Negru	104
Jurnalul Nemuritorului Partea a II-a.....	110
Din Umbră în Eden	127
Visul Vulturului.....	129
Realitatea după Cutremur	137
Jocul.....	162
Căderea în Cer	173
Dragă Lord Scaramouche	179
Balul	182
Camera: cosmologie, topografie, teogonie.....	217
Androginul din Vis	224
Jurnalul Nemuritorului Partea a III-a	227
Orașele himerice	248
Galeria lui Beauchamp	252
Noaptea din mijlocul zilei	259
Cercul.....	292
Poarta.....	296
Turnul	306
Epilog.....	341
Impresii	347

Jassy: un nume atât de vechi, dar un oraș atât de nou. Eu l-am creat. Bucurați-vă. Existența Jassy-ului a început când am dezgropat Catacombele și le-am transformat în străzi. Zidurile vechi din piatră au fost șlefuite de către Maeștrii mei și cele ce au fost cândva tuneluri în-tunecoase au devenit străzi adânci și înguste, care se deschid în catacombele rămase sub pământ și trec pe sub clădirile care existau dinainte. Deasupra străzilor se întind poduri între toate etajele clădirilor, poduri din lemn, frumos sculptate între clădiri atemporale.

Orașul se întinde pe șapte dealuri. Primul deal este Dealul Cetății. În cetatea cu șapte turnuri nu există nimic, și nici pământ nu există; sub ea este doar un abis fără fund. Pe fiecare turn Maeștrii au sculptat simbolurile celor șapte dealuri. Al doilea deal este Dealul Mănăstirilor. Dinspre vârfurile lui se aud corurile călugărilor cântând și clopotele de la Mănăstirea clopotelor ce bat singure.

Al treilea deal este Aurora; acesta este cunoscut și ca Dealul Grădinilor, pentru că pe el se întind uriașe grădini cu trandafiri sălbatici, cu tei și castani. În arhitectura plantelor, florile și copacii formează arcade, tuneluri și coloane. În grădinile Aurorei există un tei vechi de mai multe secole, numit Teiul Poetilor. Lângă el și-a construit casa colecționarul de tablouri.

Pe culmea Aurorei am construit Universitatea, un loc plin de surprize. La intrarea în Universitate, Maeștrii au sculptat doi lei din piatră sub care e inscripționată deviza *Omnes in Uno*. Leiul străjuiesc scara din marmură care duce în Sala Pașilor Pierduți. Pe acoperișuri și la balcon sunt steaguri negre și statui de corbi, căci corbii vin în fiecare an în stoluri și se așează pe acoperișurile Universității.

În Sala Pașilor Pierduți, ecourile sunt neascultătoare. Nu se aud pașii noștri, nici vocile noastre, ci voci și pași din trecut și

viitor. Dacă traversezi sala de la un capăt la celălalt, poți vedea sub bolțile ei numeroase fresce: un taur răpind o Fecioară; un Rege care poartă o sabie profilându-și fantoma gigantică peste câmpuri; un Maestru plângând lângă zidul străveziu în care și-a zidit iubirea; niște trupuri izbite de un Potop de cenușă; stânci care stau de vorbă în mijlocul unei câmpii; un bărbat și o femeie ținându-se de mână; un Poet înveșmântat într-o mantie albă înălțându-se din apa mării; porumbei albi dormind pe un nor deasupra oceanului; un suflet care se face tot mai transparent în timp ce se ridică.

În fața Universității și în grădina din stânga ei, se află statuile Profesorilor, purtând cu mândrie roba și toca, o adevărată pădure de statui înălțate pe socluri mai mari sau mai mici. Feli-narele care le luminează cu o lumină galbenă, discretă, sunt globuri albe agățate în vârful obeliscurilor de granit roșu care se termină cu ramuri și frunze din fier forjat Pe acoperișul Universității sunt sculptați un bărbat și o femeie cu brațele pe genunchi, îmbrăcați în togă, cu privirile pierdute către Ori-zont. În spatele Universității am construit Turnul Misterelor, cel fără uși și fără ferestre, a cărui destinație o trec sub tăcere.

Profesorii și Discipolii se adună să depe-ne cunoștințe și amintiri la Taverna Balenei, care și-a luat numele de la fântâna arteziană în formă de balenă care scuipă un jet de apă parfumată cu esențe de crizanteme. Acolo discut cu Maeștrii mei și stabilem ce mai trebuie construit în Oraș. Acolo se leagă prietenii și se cunosc spirite.

Universitatea este pentru mulți Discipoli un loc al confuziei și al obstacolelor, căci am proiectat în subsolul ei un labirint cunoscut și sub numele de Coridoarele Morții. Este un loc al căutării sinelui, căci cunoașterea de sine este calea. Sunt multe scări în spirală care se ridică din Coridoarele Morții până la nivelul ultim, al Maeștrilor. Podelele sunt table de șah sticloase care oglindesc și răstoarnă fiecare încăpere, ca să arate înălțimile de deasupra Orizontului, dar și adâncimile de sub el.

Tot pe dealul Aurora se află și Biblioteca; este o clădire pe colțul unei străzi din Piața Poetilor, de formă triunghiulară și care are în vârf, exact la cotitură, o cupolă pe care am numit-o Domul de Aur. Sub marginile Domului se ascund ferestre orizontale, lunguiețe, care aruncă în toate direcțiile lumini aurii. În interior, sub Domul de Aur se ascunde Sala Cilindrică, unde am adunat toată materia viselor și amintirilor din Oraș în milioane de tomuri legate în piele, scrise de maeștrii caligrafi ai Bibliotecii cu tuș negru și ornamentate cu miniat-uri pentru care am invocat spiritele artiștilor dispăruți. Am aranjat toate cărțile în rafturi din lemnul roșcat al arborilor din Orașul Vechi, pe câteva zeci de etaje. În centrul Cilindrului este o scară în spirală și la fiecare etaj este o balustradă circulară legată de scara din centru de câte trei punți cu balustrade sculptate fin.

Maeștrii au avut grijă ca punțile diferitelor etaje să nu fie unele sub altele, astfel încât însetatul de cunoaștere care va privi de sub bolta Domului până în adâncul Cilindrului să aibă impresia de răsucire.

Al patrulea deal este Dealul Păunilor, care răsună de semnalele din corn și din bucium prin care comunică Vânătorii de Păuni. Al cincilea deal este Dealul Noptii, cel care este plin de Hoți și de Pirați, dar și de creaturile care se ascund în întunericul unei nopți eterne. Aici am petrecut multe nopți cu prietenii mei Arhitecți în Taverna cu Fantome, un loc pitoresc căptușit cu scoarță de copac unde Hoții de vise au agățat deasupra barului un craniu de țap. Taverna Barbarossa este preferata Piraților care vin să se îmbete, pentru că are formă de corabie. Corpul tavernei, construit lângă Podul Roșu, unde poposesc navele, este făcut din scânduri curbate, pe care atârnă bandane și săbii, și în el sunt înfipite catarge cu pânze. La capătul punții este roata cârmei și pe lângă balustrada din partea cea mai înaltă atârnă Ancora.

Mai este un loc de pe Dealul Noptii unde îmi place să îmi petrec timpul. Sub Cubul de Fier, făcut din multe bare de fier

Reședate aparent la întâmplare și înfipt în diagonală în carnea dealului, se află Spirala, care este un drum care coboară în spirală într-un complex subteran cu mai multe niveluri. Acolo este Taverna Păsării Phoenix, un loc unde se adună numai Ereticii.

Al șaselea deal este Dealul Scărilor, cel mai înalt și mai prăpăstios dintre cele șapte. Toate străzile de pe el sunt în pantă și acoperite de trepte. Pe Strada Florilor circulă Umbrele, cei care se ocupau cândva cu eliminarea părților din Oraș care nu corespundeau cu viziunea Arhitecților. Al șaptelea deal este Dealul Zimbrilor, unde nu supraviețuiesc decât Vânătorii de Zimbri. Singura stradă care există acolo este Strada Pădurii, care coboară în întunericul codrilor cu voci nevăzute. Nimeni nu rezistă la auzul mugetelor Zimbrilor uriași, care șoptesc lucruri menite să aducă nebunia și strigă Oamenii pe nume.

Orașul este supremul loc unde Oamenii pot exista. El se întinde numai până unde îl construiesc eu, dincolo nu mai există nimic. Singura legătură cu Afară este Stația de cale ferată unde oprește Săgeata de fier, un tren uriaș care face dealurile să se cutremure. Săgeata de fier vine de Nicăieri și se duce Oriunde. Tot în Stație vin și corăbiile zburătoare ale Piraților. Stația este construită între Dealul Zimbrilor și Dealul Aurora, la marginea Prăpastiei peste care trece un lung Pod de Fier. Dinspre stație se poate urca spre Aurora pe Scările Galbene, care se arcuiesc de o parte și de alta a unui zid de întărire rotund.

Pe acoperișurile Operei și Teatrului, construite în stilul clasic al templelor ioniene, sunt sculptate lebede cu gâtul arcuit, care privesc în jos. Alături, despărțită de ele printr-un parc cu mesteceni și arțari, se înalță Catedrala Sfintei cu Ochi Albaștri. În fiecare an, Eremitii ies din clădirile din împrejurimi în alai de sărbătoare și intră în Catedrală pe un covor roșu, pentru a vedea cum Sfânta se ridică din racla sa și deschide ochii. De pe platforma unde este Catedrala se vede în fiecare seară un minunat apus de Soare, care aruncă raze roșiatice pe fântânile cu cap de berbec de pe temelia Catedralei.

Mai sus de Catedrală, spre culmea Aurorei, se află două biserici magnifice. Biserica celor Trei Arhangheli este împodobită pe toată suprafața ei de modele răsucite ca de liane, șerpi și iederă sculptate în piatră și suflate cu aur, întrerupte de câteva brâuri de cristal prin care pătrunde lumina. Este înconjurată de clopote din bronz pe care Arhitecții și-au săpat numele cu un alfabet străvechi. Cealaltă este Biserica Îngerilor, pe fațada căreia este un basorelief care reprezintă un cavaler înfigându-și sulita într-un dragon care se zvârcolește. În Biserica Îngerilor, bolta este acoperită de un mozaic din bucăți mici de aur, safir, smarald și rubin care reprezintă trei legiuni de îngeri – Serafim, Heruvim și Ofanim.

În mijlocul Orașului Vechi am clădit Turnul Goliath, care se ridică deasupra norilor. Scopul lui este de punct de observație: un Veghetor se urcă în vârful său și stă de strajă pentru a putea vesti întoarcerea anuală a Corbilor. Orașul, după cum poți înțelege, este compus din Orașul Vechi, care este pe dealuri, și Orașul Nou, care este în valea rotundă dintre dealuri. Prin mijlocul Orașului Nou trece Marele Canal, un fluviu traversat de două mari poduri: Podul Roșu sau Podul de Foc, la capătul care trece printre Dealul Păunilor și Dealul Zimbrilor, și Podul de Piatră, arcuit, la capătul care trece printre Dealul Cetății și Dealul Mănăstirilor. Pe dealuri sunt și sălașele Morților, adică Cimitirul Eternității și Cimitirul Umbrelor.

Cea mai mare construcție din Oraș este Palatul Medieval din Orașul Vechi, de pe vârful Aurorei; este palatul meu, pe care l-am proiectat în stil gotic flamboyant. Îl cunosc toți Discipolii ca Palatul Arhitectului. În centrul lui se înalță Turnul Arhitectului, care concurează cu Turnul Goliath, cel pătrat. Turnul Arhitectului este octogonal, are un acoperiș foarte ascuțit și opt pinacuri în marginile acoperișului care i-au adus un alt nume: Flacăra Orașului. În turn este Orologiul care bate ca un clopot la fiecare miez de noapte, de douăsprezece ori.

În palatul meu se găsesc portrete ovale cu toți Arhitecții care au construit ceva nou în Oraș, în Sala Arhitecților, unde ne

Revenim la masa cea lungă. În Sala Statuilor se găsesc opere de artă din toate epocile. În Sala Armelor sunt aliniate armuri de toate felurile. Pe coridoarele largi sunt tapiserii uriașe care acoperă pereți întregi, iar în fiecare apartament în care locuiește un Arhitect, Poet sau altfel de artist există pianе, clavecine, flașnete, orgi, cutii muzicale și jilțuri înalte din lemn.

Alți arhitecți au ridicat turnuri din sticlă în Orașul Nou, transformându-l într-o metropolă în toată regula. Cele mai înalte turnuri sunt în apropierea Marelui Canal. Echilibrul dintre vechi și modern este menținut de faptul că în Orașul Vechi se circulă călare pe armăsari negri sau zburând în corăbii, iar în Orașul Nou se folosesc motocicletе negre și aeroplăci. În Orașul Vechi există numeroase turnuri părăsite și galerii subterane, iar în Orașul Nou există hale industriale dezafectate și zone pustii. Câteva clădiri plutesc pe platforme de-a lungul traseului imaginat al tramvaiului de la miezul nopții, care este singurul tramvai din Orașul Vechi.

Orașul Nou este lovit de o hiperurbanizare prin supraetajare și subteranizare. Blocurile mai mici, de până la șase sute de etaje, nu sunt legate de punți; aeroplăcile zboară pe zeci de niveluri imaginare, cu intersecții cu șase senzuri și zone de trecere de la o înălțime la alta. În Orașul Nou au fost construite de către Arhitecți labirinturi supraetajate legate cu scări în spirală, ale căror etaje sunt pur și simplu suspendate în aer la distanțe amețitoare, ceea ce le permite să se răstoarne din când în când. În Orașul Vechi, Arhitecții au muncit mult împreună pentru a duce la bun sfârșit lungul Pod de Fier de deasupra Prăpastiei săpate adânc în materia viselor. Prăpastia e sursa tuturor coșmarurilor din Oraș.

Probabil că Orașul ți se pare complicat, dar planul Arhitecților poate fi înțeles cu adevărat numai de către Oamenii care trăiesc în Oraș.

Mă bântui, Zeiță, mă aprinzi cu dor și dorință, cu dăruire, cu dragoste și în același timp cu durere. Îmi apari în vise și mă faci să mă împrăștiu în tine, trezindu-mă dimineața cu așternuturile ude. Am înnebunit de dorul tău, de când dansai prin pădure, dar nu îndrăznesc să îți rostesc sau să îți scriu Numele cel minunat de teamă că alții te-ar găsi și ți-ar face rău. Aștept cu inima grea să vii și să mă ridici din lumea aceasta de plumb, să mă ridici cu pasiunea și cu focul tău.

Aștept să îți venerez trupul așa cum făceam în Templul nostru drag, printre torțe și tripoduri din bronz pline cu tămâie aprinsă, ametoare. Stăteai pe tronul tău de marmură ca o sibilă în Tholosul din Delphos, printre valuri de catifea roșie, privindu-te în oglinzi, exaltată la vederea propriului trup gol. Preotesele te spălau cu uleiuri aromate și îți aduceau cupe cu ambrozie. Din ochii tăi strălucind curgeau lacrimi, iar din gura ta divină se scurgeau picături din elixirul acela afrodisiac și se întâlneau pe gât, amestecând durerea cu plăcerea. Din sâni izvorau șuvoaie de lapte care se întâlneau sub pântec, unindu-se cu sângele, unind Viața cu Moartea.

Aștept să îți sărut buzele care rostesc adevăruri sacre și sânii prin care penetrându-te ajungeam la cele două inimi, de femeie și de bărbat, făcându-te să cânti atât de melodios și catifelat; aștept să îți sărut și buzele celelalte, cunoscându-ți trupul atât pe dinafară cât și pe dinăuntru. Mi-ai luat mințile și acum dansez și strig prin pădure ca un sălbatic, căci toate câte au fost pentru noi s-au pierdut. Te aștept în trup și spirit. Te invoc, Zeiță! Te invoc, Zeiță! Te invoc, Zeiță!

La ei în sat, oamenii încă mai aveau în minte poveștile vechi cu iele, foarte răspândite odinioară. Când era tânăr și mai nepăsător cu necazurile, flăcăul Brad mergea la horă, mai sus de cârciumă, lângă pâlcul de sălcii, acolo unde prinsese și el drag de o fată. Acea însă, nu prea se uita la dânsul și el suferea. În 1949, avea șaispe ani, n-avea timp pentru tradiții, îi străluceau viile în ochi și mușca afurisit din luceferii de dimineață,

avea masele pentru asta. Când a văzut ochii mamei, a știut că e ceva rău. Într-o noapte de tinerețe, Brăduț curăța știuleți de porumb în curte: era toată familia acolo, cu părinți, cu surori, cu niște vecini să-i ajute.

Atunci, la acea clacă, a aflat el că ielele există. În noaptea aia stau cu toții în cerc, curățau la porumb și vorbeau, na!, de prin sat, de prin lume. Noptile acelea erau pentru clacă, pe-atunci pământul era la oameni, iar omul își aducea porumbul în băta-tură și îl curăța: cocenii mergeau la sobă, boabele, la animale. Vădit, teama acelei nopți a tot revenit, iar fata aceea din băta-tura părinților îi zâmbește obraznic din negura unor amintiri rele.

Stăteau ca la clacă, vorbeau și dădeau din mâini. Lângă el era bietul tata, mai încolo era mama – Dumnezeu să-i ierte. În dreapta, se-nșirau ai vecinilor, cu soră-sa, Mălina, și cu frate-su întâlnit, Stan. La un moment dat, o văzu pe biata mama că rămâne brusc mirată de oarece lucru: era cu gura căscată, îi venea să râdă de ea, parcă îl văzuse pe nebunul satului stând la biroul primarului. N-a dat atunci importanță: el se gândea cum să fugă în sat, să se întâlnească cu prietenii. Când a văzut însă ochii mamei, a înțeles repede că ceva rău vede ea. Mama avea ochii cu care îl căuta când spărgea farfurii, sau când alunga găinile prin băta-tură – ochi precum cuțitul.

Era luna ieșită și a văzut la lumina aceea slabă trei femei stă-teau nemișcate la colțul casei. Brad stătu, se miră puțin în sinea lui, căci ce femei vedea? Erau până la grinda casei de înalte, le vedeau acum cu toții și tăceau. Ele stăteau așa, nemișcate, la colțul casei dinspre uliță, și se uitau la el. Erau îmbrăcate în alb din cap în picioare, nu-mai una avea o platoșă de zale atârând de pe un umăr. Mama nu putea nici să vorbească, altfel i-ar fi spus „Astea-s ielele!”.

Ea le văzuse prima. Au stat ele un timp și se uitau la ei cum se uită mama la un copil, cu dragoste, parcă, cu jind. Nu le vedea privirea că era noapte, dar s-ar fi jurat că așa se uitau ele la ei, cum se uita mama la ele, cu privirile ei ascuțite. La

un moment dat, a zis una ceva, dar n-a auzit nimic. A înțeles ce-a zis ea numai după ce i-a răspuns mama. Mama îi spusese „Curățăm la porumb”; vezi bine, una dintre iele îi întrebase că ce faceți voi acolo. Apoi a înțeles ce le-a zis cealaltă: „Intrați în casă!”

Era un loc miraculos, în care mă retrăgeam de agitația Orașului, departe de clădirile din ce în ce mai numeroase. Ajungeam acolo printre dealuri, traversând cimitirul lipsit de garduri, dar cu o poartă monumentală, ale cărui intersecții de alei mă derutau de fiecare dată. Apoi se ivea pădurea și două dealuri destul de abrupte. Urcam dealul din stânga, pe o cărare din lespezi de piatră care urca și înconjura trei laturi ale dealului până ajungea foarte sus, deasupra Orașului; apoi mai urcam câteva trepte și ajungeam la un platou pe care era clădit un mic templu circular cu coloane și podium din piatră, fără pereți și fără acoperiș, privind din coasta pantei către Oraș. De acolo, făceam dreapta și intram printre copaci, unde era un templu mai mare, dreptunghiular, pe jumătate îngropat în peretele dealului. Îmi amintesc că nu găseam templul la orice oră din zi ori din noapte, trebuia să urcăm numai înainte de apus, și puteam pleca numai după răsărit.

Îl strigau noaptea la poartă. Era copil atunci, i-a fost frică și nu știa când a ajuns în pragul casei și de-acolo sub pat. Plângea și se împingea în peretele patului; tata l-a și înjurat: „Taci, ’tu-ți luceferii mă-tii, că rămâi fără glas!”, i-a zis el, și s-a speariat mai tare, nu voia să rămână fără voce, mai avea multe de spus la lume.

A tăcut și a ascultat. Și, la un moment, a auzit cum înclua careva ușa și, după aceea, a trecut o muzică pe deasupra casei, ca de heruvimi. Așa dulce era muzica aceea, că el zise că era făcută de îngeri. Se-auzeau clopoței ca de căruță de iarnă și un tânguit frumos de fecioară. În noaptea aceea, a aflat că ielele există și nu și-a mai râs de mama și nici de cei care povesteau de purcelul negru dintre sălcii, care sărea noaptea la cai de se minunau căruțașii întârziați că este Necuratul!

Război. Brad, ielele i-au mai venit la poartă o dată, la puțin timp. L-a strigat noaptea la poartă o femeie. Era spre miez de noapte, nici o femeie nu te strigă noaptea în sat acolo. A stat, a ascultat, s-a uitat după perdea, erau cinci femei înalte, „mirese cât casa”, cum le ziceau unii bătrâni. „Braduleeee!”, strigau ele, iar el asculta și nu le răspundea. Știa de-acum că dacă le răspunzi când strigă, rămâi fără voce. Ielele au tot fost la ei în sat și prin cătunele vecine cât a fost hora satului. După ce au venit cei fără religie, au fugit săracele peste ogoare și nu le-a mai văzut nimeni.

Eu eram Marele Preot al unei religii provenind din altă lume. Mă urcam pe o lespede mai înaltă din capătul dinspre peretele de stâncă al templului cel mare, care însă era suficient de lată cât să aibă loc încă o persoană; curând mi se alătura Marea Preoteasă, o femeie blândă, care îmi inspira iubire și respect. Avea părul și sprâncenele roșii, pielea albă, ochii de un verde luminos și purta o togă albă, transparentă, brodată la brâu cu fir argintiu. În fața noastră se adunau în cerc vreo douăzeci de băieți și fete în togi albe, care aprindeau torțele de pe fiecare coloană și turnau apă în cazanul din mijlocul peristilului. La primul sunet al gongului, participanții se dezbrăcau pe rând și îngenuncheau în fața noastră. Preoteasa lua apă în palme și le-o arunca pe frunte, pe piept și pe pântec, apoi le atingea inima, zâmbind, și îmi preda ștafeta. Eu apucam sabia cu mâna stângă și le desenam cu vârful înmuiat în vopsea roșie semnele sacre pe frunte, pe piept și pe brațe. Apoi începea dansul, în sunet de tobe și tamburine. Aveam, feriți de ochii lumii, religia noastră păgână și un ritual păstrat în cel mai desăvârșit secret.

În noaptea asta, va sta din nou să curețe porumb în curte. Noaptea asta însă, nu va veni nici o femeie în alb să îl alunge. Ceva va fi mereu ca o chemare, ceva îl va atrage mereu. Și poate dacă or veni din nou, le-o răspunde. La urma urmei, ar putea să-și îndoape oaspeții cu pui fript la țest sau tocăniță cu mămliguță și le-ar fi putut arăta frumoasa biserică albă de pe Dealu pietros. În sfârșit, la finalul unei nopți pline, s-ar fi dus la somn într-un așternut primenit, cu busuioc sub pernă.